

כפרה

דָּרֵק פֶּרִינֶס

Originally published in English under the title
Atonement: Your Appointment with God

ISBN 0-8007-9277-7

copyright 2000 ©, by Derek Prince

Ministries—International

P.O. Box 19501, Charlotte, NC 28219, USA

All rights reserved

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להתקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי, אלקטרוני, אופטי או מכני (כולל צילום והקלטה) ללא אישור בכתב מהמוציא לאור

© כל הזכויות לתרגום לעברית שמורות לדרק פרינס ישראל

ת"ד 11904 תל אביב 61116

www.dpi.co.il

ציטוטים מהברית החדשה לקוחים לרוב מתרגום פרופ' פרנץ דליטש
כל הזכויות לתרגום החדש שמורות לחברה לכתבי הקודש בישראל

מסת"ב 4-10-978-965-7299-10 ISBN

תשס"ז נדפס בישראל

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

קורבן אחד מספיק לגמרי

לאורך כל הספר הזה ילווה אותנו נושא יחיד: כפרה. קיים שוני חשוב מאוד בין משמעות המילה כפרה שבתנ"ך לבין המילה שתורגמה לכפרה ביוונית של הברית החדשה. המילה בתנ"ך הינה "כיפור", ומשמעה "כיסוי". יום כיפור היה יום של כיסוי. באמצעות הקורבנות שהועלו ביום הזה, כוסו חטאי העם – אלא שרק למשך שנה אחת. בשנה שלאחר מכן, באותו מועד – היה צריך לכסות על החטאים פעם נוספת. הקורבנות שהועלו ביום הזה לא סיפקו פיתרון קבוע לבעיה של החטא, הם סיפקו אך ורק כיסוי זמני. מדי יום כיפור, הוארך הכיסוי לשנה אחת נוספת. תמונת הכפרה המצטיירת בברית החדשה שונה לגמרי. אנו מבחינים בכך כשאנו מעמידים זה מול זה שני קטעים מתוך האיגרת אל העברים – הספר העוסק יותר מכל בישוע ככהן העליון שלנו ובקורבן שלו בעדנו.

איגרת אל העברים י, 3-4 דנה בתחילה בקורבנות של הברית הישנה: "יש שם הזְכָרֶת הַחֲטָאִים שְׁנָה בְּשָׁנָה." אם כן, חוץ מלהסיר את החטא, הקורבנות האלה הזכירו לעם את בעיית החטא. "כִּי זָם הַפְּרִים וְהַשְּׂעִירִים," ממשיך הכותב, "לא יוכל לְהַסִּיר חֲטָאִים." הסוגיה המרכזית כאן היא **הסרת החטאים**, לא רק הכיסוי שלהם.

מנגד, באיגרת אל העברים ט, 26 דן הכותב במה שהושלם במוות של ישוע, בניגוד ישיר לקורבנות של הברית הישנה. בחלקו השני של הפסוק הזה אומר הכותב על ישוע: "עֲתָה בְקֶץ הַעֲתִים נִגְלָה בְּפֶעַם אַחַת כְּדִי לְכַלֵּא אֶת הַחֲטָא בְּזִבַח נִפְשׁוֹ."

אם כן, כשבא ישוע והעלה עצמו כקורבן על הצלב, הוא **הסיר** את החטא. מעשה זה עומד בניגוד לקורבנות הברית הישנה שרק הזכירו לעם את העובדה שהחטא לא טופל והכיסוי שניתן היה בוֹ תוקף רק לשנה אחת.

כשיוחנן המטביל הציג את ישוע בבשורת יוחנן א, 29 הוא אמר, "הִנֵּה שָׁה הָאֱלֹהִים הַנֶּשֶׂא חַטָּאת הָעוֹלָם." שים לב שוב, עד כמה זה שונה מהברית הישנה: **ישוע נשא את החטא**. מסיבה זו, למי שמקבלים את הקורבן שלו לא נותר עוד שום קורבן נוסף על חטאים.

מה אומר התנ"ך על הבעיה שלנו

לפני שהפכתי למטיף (לא מעט זמן חלף מאז!) הייתי פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטת קיימברידג' שבאנגליה. כפילוסוף החלטתי יום אחד לחקור את הכתובים. ראיתי בזה מחויבות שיש לי כפילוסוף לעשות כן. חשתי כי לאחר שאקרא אותם, אוכל להשמיע את עמדתי המוסמכת עליהם. אולם בזמן שחקרתי את הכתובים, פגשתי את אלוהים בדרך דרמטית, עוצמתית ואישית. מאז ועד היום, ישנן שתי עובדות שמעולם לא הטלתי בהן ספק: קודם כל, שישוע חי; שנית, שהכתובים הם ספר אמיתי, מהימן ועדכני. משלמדתי להעריך את

הכתובים, הבנתי כי מה שמצוי בהם, לא נמצא באף לא אחד מכתבי החוכמה או הספרות האנושית. הם חושפים בעיקר שני נושאים בעלי חשיבות ייחודית: אבחון הבעיה האנושית, והפיתרון לה.

האבחון: חטא

בתחום הרפואה, אם רופא מתקשה לאבחן מצב, הוא לרוב אינו יכול לספק מרפא. אבחון הבעיה האנושית הינו על כן בעל חשיבות עליונה. אבחון הכתובים נמסר במילה אחת קצרה: חטא. עד כמה שידוע לי, אין שום ספר בעולם שמאבחן את הבעיה של החטא, אלא עם כן הוא שואב מן הכתובים. מן הסתם, שום פילוסוף לא הגיע לאבחון הזה. זה ייחודי לכתובים. גם אם לא היינו מקבלים עוד דבר נוסף מהכתובים, היה עלינו להיות אסירי תודה לנצח עבור האבחון שהם מספקים למצב האנושי. אבל תודה לאלוהים, הכתובים לא משאירים אותנו עם האבחון בלבד. הם גם מגלים את המרפא, שהוא כפרה.

בספר זה נבחן את הבעיה היסודית של האנושות: חטא. לא רק שזו הבעיה של כל האנושות, זו גם הבעיה של כל אחד מאיתנו באופן פרטי, באם אנו מכירים בזה ובאם לאו. אנו עשויים לכנות זאת בשמות שונים. מדענים שונים בעולם היום מציעים לנו כינויים מפוצצים ומסובכים, אולם הבעיה העיקרית נותרת בעינה: חטא. אדם אינו מסוגל לטפל באופן יעיל בבעיה שיש בחיים שלו או שלה, עד שהוא או היא מתעמתים עם המציאות של הבעיה העיקרית של החיים, שהיא חטא.

הגדרת הכתובים לחטא ניתנת ברומיים ג, 23: כִּי כָלֶם חָטְאוּ וְחִסְרֵי כְבוֹד אֱלֹהִים הָפְּאוּ. מהותו של החטא הינה שלילית יותר משהיא חיובית. חטא הוא לא בהכרח ביצוע של פשע איום. זהו הכישלון לתת לאלוהים את המקום הראוי לו בחיינו, הנהגת חיים שמונעים מאלוהים את הכבוד שכל ברואיו חבים לו.

מרגע שאנו מבינים את המצב האנושי באופן הזה, עלינו להודות כי דברי שאול הם אמת: כולנו חטאנו וכולנו חסרי כבוד אלוהים.

המרפא: הצלב

תודה לאלוהים, הכתובים לא רק מאבחנים את החטא שלנו; הם גם מספקים את המרפא המושלם של אלוהים, שהוא הצלב. כשאני מדבר על הצלב אין כוונתי לפיסת המתכת או העץ שאנשים תולים סביב צווארם או על קיר הכנסייה, למרות שאין לי שום דבר נגד דברים כאלה. בהזכירי את הצלב, אני מדבר על הקורבן שישוע העלה שם עבורנו. מרבית המאמינים, קרוב לוודאי, אינם מבינים לגמרי שמה שאירע על הצלב היה העלאת קורבן. על־מנת לאשש זאת, נבחן שלושה קטעים באיגרת אל העברים, שכל השלושה מדגישים את הצלב כקורבן. באיגרת אל העברים ז', 27, בעת שהוא מדבר על ישוע ומשווה אותו עם הכהנים של הברית הישנה, אומר הכותב:

אֲשֶׁר אֵין עָלָיו כִּכְהֹנִים הַגְּדֹלִים הֵהֵם לְהִקְרִיב יוֹם יוֹם בְּרִאשׁוֹנָה
עַל חַטָּאתָיו וְאַחֲרֵי כֵן עַל חַטָּאת הָעָם כִּי זֹאת עֲשֵׂה בְּפַעַם
אַחַת בְּהִקְרִיבוֹ אֶת נַפְשׁוֹ.

המילה לְהִקְרִיב מתייחסת למה שעשה כהן כשהעלה קורבן. אלא שעל הצלב ישוע העלה קורבן את עצמו. משמע, הוא היה הכהן והקורבן גם יחד. ככהן הוא העלה את הקורבן, אלא שהוא עצמו היה הקורבן. הוא העלה קורבן את עצמו. רק כהן אחד היה טוב מספיק כדי להעלות את הקורבן, ורק קורבן אחד היה רצוי לאלוהים. באיגרת אל העברים ט', 13-14 אנו שוב מבחינים בניגוד הישיר מול הברית הישנה:

כִּי אִם דָּם הַפְּרִים וְהַשְּׂעִירִים וְאַפְרֵי הַפָּרָה אֲשֶׁר יָזָה עַל
הַטָּמְאִים יִקְדָּשׁם לְטַהַר בְּשָׂרָם אַף כִּי דָם הַפְּשִׁיטִים אֲשֶׁר
הִקְרִיב אֶת עֲצָמוֹ לְאֱלֹהִים בְּרוּחַ נְצַחִי וְגַלְי מוֹם יִטַּהַר לְבַבְכֶם
מִמַּעֲשֵׂי מִוֹת לַעֲבֹד אֶת אֱלֹהִים חַיִּים.

שים לב לכך שישוע "הקריב את עצמו לאלוהים ברוח נצחי." זה מתייחס לרוח הקודש שהשתתפותו בקורבן הייתה חיונית. אנו מגלים, למעשה, כי בכל שלב מהותי של הישועה, כל אחד מאישויות האלוהים מעורב ישירות. את מעורבותם בכל אחד מהשלבים העוקבים ניתן להציג כלהלן:

1. **התגלמות.** האב הביא להתגלמות הבן ברחמה של מרים עלידי רוח הקודש. (ר' לוקס א, 35).
2. **טבילה בנהר הירדן.** רוח הקודש ירד על הבן, והאב נתן את אישורו בקול מן השמים. (ר' מתי ג, 14-17).
3. **שירות להמון.** האב משח את הבן ברוח הקודש. (ר' מה"ש ; 38).
4. **הצליבה.** ישוע הקריב את עצמו אל האב ברוח הקודש. (ר' עבר' ט, 14).
5. **התחייה.** האב הקים את הבן באמצעות הרוח. (ר' מה"ש ב, 32, רומ' ד, 4).
6. **שפיכת הרוח.** הבן קיבל מהאב את הרוח, אשר אותה הוא ספך על התלמידים שלו. (ר' מה"ש ב, 33).

כל אחד מאישויות האלוהים, ואני אומר את זה במלוא היראה – היה קנאי להיות שותף בתהליך של ישועת האנושות. אולם ההתמקדות הנוכחית שלנו היא בצלב, עם ישוע, פעם נוספת, ככהן וכקורבן גם יחד. הבן העלה את עצמו לאב, ברוח נצחי, בלא כתם ודופי. הוא היה טהור לגמרי – הקורבן הרצוי היחיד – מכיוון שהיה היחיד בלא חטא.

השבת הצלב בחזרה אל המרכז

המילה "נצחי" מתארת משהו שחוצה את גבולות הזמן. מה שאירע על הצלב הינו עובדה היסטורית, אולם חשיבותו חוצה את הזמן. בקורבן הזה ישוע לקח על עצמו את החטאים של כל האנשים מכל העידנים – עבר הווה ועתיד. הדעת האנושית המוגבלת שלנו יכולה בקושי לתפוס את כל מה שהושלם באמצעות קורבן יחיד זה. החטאים שלי והחטאים שלך והחטאים של כל מי שחי אי פעם, ושל אלו שטרם נולדו, באו על ישוע על-ידי הרוח הנצחי. הוא לקח את מכלול החטא של כלל האנושות על עצמו.

זה חשוב ביותר שבנין זאת ושניתן לצלב את מקומו הראוי בחשיבה שלנו כמאמינים. לפני שנים אחדות בהיותי בסינגפור עם עמית לעבודה, הוא העיר במהלך שיחה: "לקהילה יש פריטים רבים בחלון הראווה של החנות שלה עד שלא ניתן להבחין עוד בצלב". הבנתי כי ידידי הניח את האצבע על פגם מהותי בקהילה העכשווית. אתה יכול להיכנס היום לתוך חנות ספרים של מאמינים ולמצוא ספרים העוסקים כמעט בכל נושא – כיצד לשפר את חיי הנישואים, כיצד לגדל ילדים, כיצד להבין את אישיותך, כיצד לקיים חיי משפחה טובים יותר. אין גבול כמעט! רבים מבין הספרים האלה הינם בעלי ערך, אולם אף לא אחד מהם יהא יעיל בלא הצלב. הצלב הוא המקור היחיד לחסד ולגבורה שיגרמו לכל שאר העצות הטובות לעבוד. הגיע הזמן שהקהילה תשיב את הצלב בחזרה אל מרכז חלון הראווה שלה.

אלוהים אמר לבני ישראל לפני שהם נכנסו לארץ המובטחת שבזמן שהם מקימים מזבח, אל להם להניח שום חפצים מסביבו. בשמות כ, 24-25 אלוהים נתן לבני ישראל הוראות מדויקות בנוגע לסוג המזבח עליו הם יעלו את קורבנותיהם:

מִזְבֵּחַ אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי... וְאִם מִזְבֵּחַ אֲבָנִים תַעֲשֶׂה לִּי לֹא תִבְנֶה אֹתוֹן גִּזִּית כִּי חֲרָבָה הַנִּפְתָּ עָלֶיהָ וְתַחֲלֶלָהּ.

מזבח זה חייב היה להבנות מחומרים במצבם הטבעי בלבד, שלא עברו שינוי בשום דרך על-ידי אדם – אדמה או אבן גזית. כל דבר שיוסף בידי אדם יטמא אותו. בהמשך, בדברים טז, 21, אלוהים הזהיר את עמו:

לֹא תִטַּע לְךָ אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצֶל מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְךָ.

אסור היה לדבר להסיח את דעת בני ישראל מהמזבח שעליו היו אמורים להעלות את הקורבנות. לא היה מקום לאמנות או לכושר המצאה אנושיים שיסיטו את תשומת ליבם מהפשטות הגולמית, השוממה של המזבח.

זהו שיעור גם עבורנו. אל לנו להקיף את הצלב בדבר. אל לנו להניח משהו על הצלב או לפני הצלב שעשוי באיזו שהיא דרך להסתיר אותו. הצלב הוא שומם, ממש כמו שהצליבה של ישוע הייתה מעמד שומם ואיום.

ספק אם יצליח אומן כל שהוא אי פעם לתפוס בצורה מספקת את מה שאירע כשישוע מת על הצלב. אם הוא יצליח אנו נסיט את מבטינו מזה. עם זאת, הצלב הוא במרכז האמונה שלנו, ייחודי לנצרות. לא נמצא ברשות שום דת אחרת – לא איסלאם, לא בודהיזם, לא הינדואיזם אף לא אחת מבין אינספור הכתות – משהו התואם או אפילו דומה דמיון רחוק לצלב.

יתר על כן, הצלב מעגן את האמונה הנוצרית בהיסטוריה. מוחמד, בניגוד לכך, קיבל את ההתגלות שלו במערה בלתי מזוהה, מנותקת מכל מצב נסיבות ייחודי או סדרה של אירועים. בכלל זה, פילוסופים מצידם מניחים את הנחותיהם בעולם המופשט. מסר הצלב, לעומת זאת, מתייחס למאורע ספציפי בהיסטוריה האנושית. אחד מן השניים, או שזה קרה או שלא. זה או אמת או שקר. אין אפשרות שלישית. אם אכן אירע זהו המאורע החשוב ביותר בהיסטוריה האנושית.

בשעה שהתעמתי עם העובדות המרכזיות של הבשורה, לפני עשורים רבים, ואז גיליתי כי ישוע חי במאה העשרים, הסקתי שהעובדה שאדם מת וקם מן המתים ועודנו חי היום הינה האירוע היחידי החשוב ביותר בהיסטוריה האנושית. לא ניתן להשוות לזה עוד דבר.

אם אנו לא מעניקים לצלב את מקומו הראוי במרכז חייו, אמונתנו מאבדת את משמעותה וכוחה. אנו נשארים כך או אחרת עם רשימה בלתי מזיקה של כללים מוסריים או מתכונת התנהגותית שלא בכושרנו לבצע אותם. איש לא יוכל לממש בחייו את הדרשה על ההר בלא הגבורה של הצלב בחייו או בחייה.

אני מתפלל זה שנים אחדות לכך שאלוהים יאפשר לקהילה להשיב את הצלב אל מקומו הראוי. תקוותי היא כי לימוד זה אודות הכפרה וההחלפה האלוהית שהתרחשה עקב כך, יהיו חלק מן המענה לתפילה זו.

מהן ההשלכות של הצלב?

הבה ונעשה השלכה אישית. בראשונה אל הקורинתיים א, 23 שאול אומר, "וְאַנְחֵנוּ מִשְׁמִיעִים אֶת הַקְּשִׁיחַ הַצָּלוּב." הנח לי לשאול אותך שאלה: אם אתה מטיף או מורה או יועץ או אם הינך מחזיק במשרה אחרת בקהילה, האם אתה משמיע את המשיח הצלוב? אם לא, ההטפות שלך, ההוראה שלך או הייעוץ שלך יכולים להישמע יפה, אבל לטווח הרחוק הם לא ישיגו דבר. המקור היחיד לגבורה הוא הצלב.

מאיך אומר שאול בראשונה אל הקורинתיים א, 25: "סְכָלוֹת הָאֵל הַכָּמָה הֵיא מְאָדָּם וְחֻלְשֵׁת הָאֵל חֲזָקָה הֵיא מְאָדָּם." הצלב הוא סכלותו וחולשתו של אלוהים. מה יכול להיות סכלותי יותר לאלוהים מאשר להניח לבנו להיצלב בידי חוטאים? מה יכול להיות חלש יותר מן המחזה של אדם תלוי על צלב, גופו שסוע ומדמם, מת

בייסורים? אלא שחולשת האלוהים, אומר שאול, חזקה היא מאדם. טיפשות האלוהים חכמה היא מאדם. המקור האמיתי לעוצמה וחוכמה למאמין נטועים בצלב. בלא הצלב אנו יכולים להיות אנשים מוסריים, משופעים בכוונות טובות ודרשות יפות רבות, אולם לא נזכה לשום תוצאות משמעותיות. חשוב על הנאמר באיגרת אל העברים י, 14:

כִּי הוּא בְּקֶרְבָּן אֶחָד הַשְּׁלִים לְנִצַּח אֶת הַמְּקַדְּשִׁים.

הוא השלים לנצח. רק פעם אחת נועד הקורבן הזה להעלות – ולעולם לא לחזור על עצמו – קורבן מושלם שישלים לגמרי את כל אלה השמים בו את אמונתם. מה שישוע עשה, וההשפעה של זה בנו, הינה מושלמת, גמורה וניצחית. לא ניתן לגרוע מכך דבר לעולם. דבר לא נדרש להוסיף על כך. מה שאלוהים עשה הוא גמור, מושלם, סופי. לעולם לא יהיה צורך לשנות או להחליף את זה. אלא שהשימוש שלנו בזה הינו הדרגתי. חשוב להבין זאת, בייחוד כשנמשך ונדגיש את מושלמות הפעולה.

אתה עשוי לומר לעצמך, "אין לי את המושלמות או את הקדושה הזאת". האמת היא, שלאיש מאיתנו אין אותה. למדתי ולימדתי על הנושא הזה למעלה מחמישים שנה, אולם עודני מתקדש. ההתקדשות שלנו הינה הדרגתית. אנחנו אלה שמתקרבים באופן הדרגתי לאלוהים, נפרדים יותר ויותר מהחטא והעולם, מקבלים עוד ועוד מאלוהים אל תוך ישותנו. זה מה שעושה ההתגלות של הצלב עבורנו ובנו.

בפרקים הבאים ברצוני לדון בשלוש שאלות הנשאלות לרוב במידה מעטה:

1. מה עושה **עבורנו** הצלב?
2. מה חייב הצלב לעשות **בנו**?
3. כיצד אנו משתמשים בצורה מעשית במה שאלוהים כבר עשה באמצעות הצלב?

שאלות אלו אינן נשאלות תכופות, אולם מציאת התשובה להן תביא אותנו לרמה עמוקה יותר של קדושה, יותר משידענו מעולם. התשובה הכוללת של אלוהים זורמת תמיד דרך הקורבן של ישוע על הצלב. ניסיון למצוא את התשובה שלנו בכל דרך אחרת, משמעו עקיפה של הצלב וזהו צעד מסוכן ביותר. הלימוד שלפנינו יהיה ארוך ומפרך קצת, אולם הוא יעשיר אותך במידה רבה מאוד, אם תתמיד.